

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijerja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 182.

V Ljubljani, v petek 10. avgusta 1894.

Letnik XXII.

Shod krščanskih socijologov.

Dunaj, 9. avgusta.

Rokodelsko vprašanje.

Število udeležencev socijalnega kurza na Dunaju je naraslo na 364, kakor je predsednik dr. Schindler omenil v pričetku današnje tretje seje. Pater Abel je udeležencem priporočal knjižico bavarskega župnika Staudingerja, ki pojasnjuje ustanavljanje in delovanje Raiffeisenovih blagajnic. V tretji seji je bil prvi glavni govornik državni poslanec dr. Ebenhoch. Razpravljal je razmere in vzroke rokodelskega vprašanja. V uvodu omenjal je raznih rokodelstev ter poudarjal, da je tovarniško delo že popolno uničilo nekaj rokodelstev, n. pr. tkalce, vezinarje itd. in da skoro uniči tudi druge, n. pr. jermenarje, črevljarje, krojače, ključarje, mizarje itd. Potem govori o socijalnem pomenu teh razmer ter našteva vzroke, zakaj da rokodelstvo propada. Poglavitni vzrok propadanja rokodelstva so gospodarska načela liberalizma: Svoboda obrta, svoboda trgovine, svoboda preseljevanja. Drugi vzrok je v rokodelskem stanu samem, ki ni umel izkoristiti pridobitev novega časa, ki je slabil sam sebe v malostnem zavistnem mejsebojnem tekmovanju, namesto da bi se bil združil s kapitalom proti kapitalu.

V drugem delu je našteval dr. Ebenhoch sredstva, kako rokodelstvu pomagati na noge ter je poudarjal, da se mora zakonito določiti in zahtevati dokaz vsposobljenosti od vsakega, ki hoče biti pomočnik, ki želi samostojno pričeti kako rokodelstvo. In sicer se mora ta dokaz sposobnosti zahtevati ne le od malega rokodelca, ampak tudi za one, ki se pečajo z velikimi podjetji. Denar tukaj ne sme od-

ločevati, ampak znanje. Kako da veliki kapital žre malo rokodelstvo, kaže nam n. pr. trgovina s črevlji v Mödlingu, ki ima sama 140 podružnic po raznih krajih. Na tak način mora propasti navadni rokodelce.

Drugo sredstvo za izboljšanje rokodelskih razmer so zadruge, po katerih se rokodelci združijo, organizujejo ter dobé tudi denar za večja podjetja. Vrediti se morajo tudi razmere gledé rokodelskih vajencev, da dobé versko-nravno vzgojo in strokoven pouk, katerega sedaj zelo pogrešajo.

Delavsko vprašanje.

Zelo zanimivo in poučno je predaval profesor Biederlack T. J. o delavskem vprašanju. Govoril je o vzrokih delavskega vprašanja, pojasnjeval, kedo da mora v smislu Leonove okrožnice delovati za izboljšanje delavskih razmer in o namelih, kateri naj se dosežejo. Sodelovati morejo pri tem cerkev, država, delodajalci in delavci. Cerkev naj delodajalcem in delavcem kliče v spomin vrhovni namen človeštva, za katerega treba delati vsakemu; cerkev sodbo izreče o nravni vrednosti posameznih in družbe, n. pr. o kartelih, obročih ali so nravno dopustljivi ali ne; cerkev naj čuje, da se spolnujejo nravni zakoni v socijalnem življenju.

Država ima dolžnost braniti pravice posameznikov in vravnati gospodarsko življenje; pri tem se mora ozirati v vseh svojih zakonih na vse, ne le na posestnike, marveč tudi na one, ki se živijo z žulji svojih rok, ker ti so varstva vzlasti potrebni. V ta namen potreba je zakonov za varstvo delavcev, delavskih odborov, in delavskih društev. Zakoni v varstvo delavcev naj skrbé za nedeljsko posvečevanje, vrediti se mora zakonito delavcem

plača, določiti delavna doba, varovati se mora njih versko in nravno življenje.

Delavski odbori, obstoječi iz delodajalcev in delavcev naj skrbé, da se mirnim potom v obojestransko zadovoljnost poravnava slučajna nasprotstva.

Delavska društva naj se marljivo snujejo; tu naj se skrbi za krščansko življenje, za varčevanje, za podporo v bolezni in starosti itd.

Govornik v sklepu izraža nadejo, da se prijateljem človeške družbe posreči na podlagi okrožnice Leona XIII. rešiti človeštvo grozeče socijalne katastrofe.

Sklepi brnskega katol. shoda.

B. Socijalno.

(Dalje.)

III. Kmetijsko vprašanje.

1. Prvi katoliški shod češkega naroda v Brnu zmatra in izjavlja, da je glavni interes države, cerkve in družbe v našem narodu, da se ohrani samostojni kmetijski stan, ker je najštevilnejši stan in poleg tega najdražja zaščita individualnosti, in najboljša straža in opora narodnosti naši. Pri sedanjih za kmetijstvo zares neznosnih razmerah priznava in izjavlja shod, da je neobhodno potrebno, organizovati kmetijski stan v samoupravnih zadrugah zlasti z osnovo posojilnice po Raiffeisenovem sistemu, da se najboljšje zavaruje obstanek tega stanu. Zaradi tega pozdravlja tudi shod predlogo Njega ekselence grofa Julija Falkenhayna z dne 10. oktobra 1893 kot najboljši uvod postavodajnega dela, katero ima namen ohraniti samostojni kmetijski stan.

2. Glede na nujne potrebe kmetijskega stanu v naši domovini zmatra katoliški shod za prvo nalogo

LISTEK.

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

VIII.

V svoji nesreči sem vendar srečen, rekel sem, da so mi dali ječo pri tleh na dvorišču, kjer prihaja štiri korake blizu do mene ljubeznjivi ta deček, s kojim nemo občujem tako sladko! Občudovanja vredna je bistroumnost človeška! Kake stvari dopovedovala sva si midva z brezštevilnimi izrazi oči in obraza! Kako dražestno se giblje, kadar se mu smejem! kako se popravlja v svojem gibanju, kadar se mu zdi, da mi ni všeč! Kako ume, da je meni drago, ako boža ali pa obdaruje kacega tovariša! Noben človek na svetu si tega ne more misliti in vendar sem jaz, pri oknu stojé tako rekoč odgojitelj uboge te stvarice! S ponavljanjem mejsebojnih znamenj popolnila bodeva vez svojih mislij. Bolj ko bode spoznaval, da ga jaz učim in odgajam, bolj me bode ljubil. Jaz mu bodem angelj razuma in dobrotljivosti, privadil se bode, zaupavati mi svoje bolesi, svoje sladkosti, svoje želje: jaz pa ga bodem tolažil, blazil, učil v vsem njegovem vedenju. Kedo vé, me li ne bodo morda — ko zavlačujejo mojo vsodo od meseca do meseca, pustili postarati se tu? Kedo vé ali ne bode ta deček vzrastel pred mojimi očmi

in ga li ne porabijo v tej hiši pri kakem delu? Kaj bi on še mogel vse doseči z umom, kakersni kaže! Žalibože! ni več kakor k večjemu poraben čuvaj ali kaj tacega. Ali ne bodem storil torej dobrega dela, ako pomagam vzbuditi v njem željo, dopadati poštenim ljudem in samemu sebi in vcepiti mu ljubeznjive občutke?

Ta samogovor bil je po vsem naraven. Otroke sem vedno rad imel in odgojiteljski stan zdel se mi je vzvišen. Nekaj let sem odgajal sem Jakoba in Julija Porra, dva nadebudna mladeniča, koja sem ljubil, kakor bi bila moja sinova in tako ju bodem vedno ljubil. Bog vé, kolikokrat sem mislil nanja v ječi! kako mi je bilo žal, ko nisem mogel dovršiti njune vzgoje! kako goreče sem molil, da bi dobila novega učitelja, ki bi mi bil enak v ljubezni do njih!

Včasih vzkliknil sem sam pri sebi: kaka parodija! mesto da bi odgojeval Jakoba in Julija, obdarovana z najlepšimi darovi, koje morata dati narava in sreča, dobim učencem revčka, gluhega, nemega, razcapanega, otroka roparjevega! . . . ki postane k večjemu čuvaj, kojemu bi se reklo malo manj gosposko birič. Taka premišljevanja so me begala in mi jemala pogum. A komaj sem slišal gluhonemovo kričanje, vže mi je tekla zopet kri hitreje, kakor očetu, ki zasliši zopet glas svojega otroka. Ta krik in njegovo oko raztresla sta v meni vsako misel na njegovo nizkost. Je li on temu kriv, ako je razcapan in zapuščen in ro-

parske krvi? Človeško srce je v nedolžni starosti vedno spoštljivo. Tako sem si pravil in gledal ga vsako jutro z večjo ljubeznijo in zdelo se mi je, da postaja razumnejši, gojil sem sladko misel, posvetiti se njegovi odgoji, in domišljeval sem si vse mogoče, mislil sem, da me bodo morda kmalu izpustili iz ječe, da ga bodem potem mogel dati v kak zavod za gluhoneme in mu tako odpreti pot do kaj boljšega kot do biriča.

Ko sem se tako zabaval z mislimi na njegov blagor, prišla sta necega dne po me dva biriča.

»Sobo bodete premenili, gospod.«

»Kaj hočete s tem?«

»Da vas morava peljati v drugo sobo.«

»Zakaj?«

Necega družega velikega ptiča so prijeli in ker je ta soba najboljša . . . umete . . .

»Umem: je pravo prebivališče novim došlecem.«

In odvedli so me na nasprotno stran dvorišča, pa žalibože moja soba ni bila več pri tleh in tako nisem mogel več občevati z gluhonemim otrokom. Čez dvorišče grede videl sem dragega dečka sedečega na tleh, prestrašenega, žalostnega: spoznal je, da me je izgubil. Trenotek pozneje dvignil se je in tekal mi naproti: čuvaja hotela sta ga zapoditi, jaz pa sem ga vzel v naročje, in umazane, kakor je bil, poljuboval sem ga in poljuboval nazadnje pa, ko sem se mu iztrgal, imel sem — bi li povedal — solze v očeh! (Dalje sledi.)

zadruge, da se kmetska posestva osvobodé škodljivega bremena dolgov, da se s pomočjo zadrug premene v dohodninska posestva in da se v bodoče obremenjevanje z dolgov kmetskih posestev dovoli le do neke gotove mere; da bodo zadruge sploh opravičene voditi hipotekarni kredit kmetijstva, in da zalaganje vojne, kolikor se gre za poljske pridelke, oskrbujejo naravnost kmetje po zadrugah.

3. Da se ohrani samostojnost in neodvisnost kmetskega stanu, zdi se nam potrebno potegovati se za nastopne stvari:

a) da se pri reformi kmetskega dednega prava, ki se je v naši državi bila začela 1889 leta, ali se žal ni bila dovršila, zmatra ohranjenje kmetskega stanu za glavni smoter;

b) da se strogo kaznuje lihvarstvo s kmetskimi pridelki, živino, poljskimi pridelki i. t. d.;

c) da se zakonito preprečijo kupčije na obroke s poljskimi pridelki na borzi, v kolikor kupčiji ne sledi izročitev blaga;

d) da se zakon o odpisu davka glede škod po elementarnih nezgodah ugodneje uredi, nego je sedaj;

e) da se vpelje prisilno zavarovanje proti toči, ognju in škodi pri govedih in konjih;

f) da bi z ozirom na žrtve, ki jih donaša kmetski stan državi, deželi in upravi sploh, pogostejše in obilnejše kakor dosedaj dežela in država pospeševali blaginjo kmetskega stanu in napredek kmetijstva z deželnimi in državnimi dotacijami, s hitrejšo izvršitvijo potrebnih podjetij kakor vredenja rek, vpeljave zmernejših tarifov za prevažanje kmetskih pridelkov po železnicah i. t. d.;

g) da bi se ob času propada pravdnosti, ker je sodnje postopanje tako drago in v dejanju v časih budi in pospešuje mej narodom veselje do pravednosti, vpeljalo ustno postopanje za civilne pravde in razsodišča;

h) da bi se sedanji domovinski zakon z dne 3. decembra 1863 drž. zak. št. 103, po katerem imajo kmetske občine veliko večja bremena nego mestne in industrijski kraji, tako premenil, da bi vsakdo dobil domovinsko pravico, ki že dalje časa biva v kakem kraju.

i) Da bi se odpravile svobodne ženitve in bi se dala občinam pravica, dovoljevati ženitve z ozirom na starost in vedenje dotičnika;

j) da se gledé na to, da je kmetski stan na Moravskem preobložen, zlasti gledé na to, da se je pred petnajstimi leti odmeril zemljski davek na napačnih podlagah, in gledé na to, da posamični okraji in občine niso enakomerno obložene, pri reviziji zemljiškega katastra po zakonu z dne 24. maja 1869 na novo cenijo zemljišča, tako da se kontingent državnega davka poniža, postavke določijo po dejanskim sedanjim razmeram, ko se je žito učenilo in povečali troški za obdelovanje, in da se tarifni okoliši ne določijo po sodnjih in političnih okrajih, temveč po tem, kakšna je zemlja in kakšne so klimatične razmere.

IV. Posvečevanje nedelj in praznikov.

1. Ker je praznovanje nedelj in praznikov velike važnosti za verskonravno življenje posamičnikov in za blaginjo rodbine in družbe, pozivlja prvi katoliški shod češkega naroda vse verne katolike češke domovine, da v zadevi posvečevanja nedelj in praznikov

a) vsak, ne le sam vestno izpolnjuje cerkveno zapoved o praznovanju nedelj in praznikov, temveč tudi skrbi, da se bode spolnovala v njegovi hiši;

b) da katoliki, kolikor je moč, živila kupujejo v soboto ali kak drug dan v tednu pred vsakim praznikom in s tem omogočijo trgovcem posvečevanje nedelj in praznikov;

c) da katoliški mojstri in sploh lastniki delarn in tovarn ne bi ob nedeljah in praznikih podrejenim nakladali dela, izimši najpotrebnejše slučaje, in če je delo neodložljivo, da delavcem vsaj dajo časa, da pojdejo v cerkev;

d) da bi avtonomna in politična oblastva prepovedala ne potrebno poljsko delo, delo na javnih krajih in v tovarnah, da bi mej dopoldansko božjo službo ne dopuščala shodov, izletov, javnih vaj, svetnih sprevodov, izimši, če so te slovesnosti vsprejele obisk cerkve v svoj program;

e) da bi se plesi in zabave ob sobotah in nedeljah ne dovoljevali in da katoliško plemstvo prepove delo ob nedeljah in naroči svojim uradnikom in podrejenim, da praznujejo in posvečujejo nedelje.

2. Gledé na to, da je posvečevanje nedelj in praznikov tudi z narodnogospodarskega stališča važno, in je pogoj za srečno rešitev socijalnega vprašanja, priporoča prvi katoliški shod češkega naroda, naj se državni poslanci potegujejo

a) da se zakon o nedeljskem počitku raztegne tudi na praznike po cerkvi zapovedane;

b) da se obstoječi zakoni o nedeljskem počitku z vso odločnostjo izvedejo, da avtonomna, deželna in državna oblastva po svojem uradnem poslovanju sama vestno izpolnjujejo zakon o nedeljskem počitku;

c) da se shodi in sprevedi zunaj cerkve ne dovoljujejo mej dopoldansko božjo službo in da morajo biti prodajalnice in gostilnice zaprte do 10. ure, zlasti v krajih, koder so tovarne;

d) da se v smislu zakona z dne 8. marca 1885 dovoli nedeljski počitek vsem obrtnim in trgovskim pomočnikom in se dopuščajo izjeme le, kjer je neobhodno potrebna neprestana vršba, ravno tako naj se dovoli nedeljski počitek službujočim pri poštah in železnicah, kolikor je to mogoče z ozirom na krajevni javni promet, pri čemer naj se primerno menjajo nastavljenosti, da morejo k službi božji.

C. Javno društveno življenje.

I. Katoliško-politična društva.

Prvi katoliški shod v Brnu je z ozirom na to, da je katolikom po državnih osnovnih zakonih zagotovljena pravica, snovati društva in se v njih shajati; da se jako mnogi sovražniki prizadevajo, da bi uničili krščanski svetovni red in vpeljali nov svetovni red brez Boga in vere; da si brezbožna veda vedno prizadeva, da narod oropa vesti, pravdnosti in vsega čuta pravičnosti; da razne knjige in časopisi oznanjajo, kako je nekda krščanstvo zastarano naprava in da je nepotrebna v času novodobne omike, sklenil nastopne resolucije:

1. Sveta dolžnost katoliških moč je, da se združujejo v katoliških društvih sploh in katoliških političnih društvih posebe v ohranjenje krščanskega reda in varstvo cerkvenih pravic in vere.

2. Krščanski svetovni red more se samo ondu ohraniti, kjer je postavodaja na krščanskih temeljih.

3. Ker imajo zastopi v ustavnem življenju odločen vpliv na verske, politične, finančne, gospodarske, socijalne in podobne razmere in je od vspeha volitev v te zastope odvisna sreča ali nesreča milijonov ljudi, bodi neprestana skrb katoliških društev, da se po umno in dobro vredenih volitvah volijo močje, ki so že pokazali svojo zvestobo do vere, cerkve, cesarja, domovine in naroda, in kateri hočejo za blaginjo naroda delati, in kažejo, da imajo srce in pravi razum za njegove najsvetejše koristi.

4. Ker vsestranska delavnost katoliških političnih društev, ki ustreza intencijam svetega očeta Leona XIII., kateri v svojem pismu do avstrijskih škofov z dne 3. marca 1891 popolno priznava važnost tacihi društev, kakor so katoliško-politična, za odpravo obstoječih zel v človeški družbi more le tedaj donašati blagoslovljene sadove v naših deželah, če se osnujejo v vseh okrajih in bode njih organizacija popolna, je sveta dolžnost katoliških domoljubov, duhovnikov in lajkov, da takoj osnujejo nova katoliško-politična društva za Češko, Moravsko in Slezijo, in da se poleg katoliško-političnih društev osnujejo še delavska, rokodelska in druga društva moč in mladeničev v krščanskem duhu in dosedanja društva dejanski podpirajo.

5. Katoliška politična društva imajo največ svoje člane iz kmetskega, rokodelskega in delavskega stanu, torej je njih važna naloga, da se za vse te, v denšnjem času najbolj zatirane stanove najodločnejše potegujejo in, kolikor je moč, skrbje za njih duševne in gmotne koristi. (Dalje sledi.)

Čegava bode Bosna?

Iz Zagreba, 8. avgusta.

V novejšem času se zopet mnogo piše po hrvatskih in mažarskih časopisih o položaju Bosne. Nedavno je pozval upravitelj Kallay dopisnike najznamenitejših časopisov francoskih, angleških in nemških v Sarajevo, kjer je priredil sijajen obed. Da se je pri tej priložnosti izrekla mnoga zdravica, ki je laskala upravitelju, more se lahko verjeti. Omenjeni dopisniki pa so storili tudi svojo dolžnost, ter so v svojih opisih bosenske uprave kar vsipali hvalo na upravitelja Kallaya. To je seveda godilo tudi mažarskim listom ter so vsled tega od radosti hvalili mažarsko kulturo, katero širijo njihovi rojaki v tej

zemlji. Bosna mora biti s časoma nova mažarska pokrajina, zato je jo je treba kmalu zediniti z Ogersko. Tudi se mora poskrbeti, da se uvede v upravo jezik mažarski, da se tako v narodnostnem vprašanju še za časa zagotovi Ogerska svoja nadmoč. Vsi ogerski listi so sporazumni s to osnovo, po kateri se je začel že zares poleg nemškega širiti tudi mažarski jezik, vsaj po železnicah, po celem Bosni. A kader pride do aneksije, mora se po mnenju ogerskih politikov Bosna zediniti neposredno z Ogersko, kajti samo na ta način bi se po njihovem mnenju dala izvesti njihova politika. Tako so Mažari, ki so bili za časa okupacije Bosne največi protivnici tega podjetja, zdaj vsi oduševljeni za to zemljo, da si tako povečajo svoj „mažarski orsag“. Mažari pri teh svojih osnovah ne mislijo, da so neizvedljive že zaradi samega prebivalstva Bosne, ki je sploh slovansko in ki se ne bode dalo nikdar pomažariti, kakor se ni dala vojaška krajina ponemčiti, če tudi je bila v njej nemška uprava čez dvesto let. Mažare njihova osnova silno veseli, pa skočijo vsi na noge, če se jim v tej zadevi kaj nepovoljnega zgodi.

Tako se je pripetilo, da je kmalu po omenjenem obisku raznih dopisnikov prispel v Sarajevo g. Fran Folnegović, hrvatski narodni poslanec stranske prava. Tudi on je izposloval, da ga je sprejel upravitelj Kallay v avdijenciji. Fran Folnegović je za tem v „Hrvatski“, ki je do tega časa vse grajala, kar se je v Bosni izvelo, ter bila radi tega tudi zabranjena v osvojenih zemljah, napisal več člankov ter sipal v njih samo hvalo na upravo Kallayevo. Da je Folnegović to storil z neko namero, ne more se zanikati, vsaj čudno se nam zdi, da more isti časopis, ki je pred kratkim vse povprek grdil, kar je upravitelj Kallay izvajal, popolnoma spremeniti se ter le hvalo peti zna vsemu, kar vidi in čuje. Poznato je dobro, da ni vse tako sijajno v Bosni, kakor zdaj „Hrvatska“ trdi, ali ona proslavlja bosensko upravo le za to, da more domačo na Hrvatskem tem bolj ponižati. Iskreno moramo priznati, da ni niti jedna niti druga takšna, kakršna bi morala biti, vendar pa ni dvojbe, da je hrvatska boljša, saj so vendar pri nas urejeni že zdravnej vsi upravni odnosa, dočim se tamkej še le uvajajo. Gospod Fran Folnegović je imel namero sedanjo vlado na Hrvatskem pred svetom omalovažiti v prisposobi z bosensko, kjer se razmerno zares več stori za gmotno blagostanje nego na Hrvatskem, kje Mažari velika narodnogospodarstvena vprašanja konsekvntno zanemarjajo, hrvatska vlada pa k temu molči, zadovoljna s tem, da se le to izvaja, kar spada na autonomijo hrvatsko. Ko bi ogerska zajedniška vlada vršila svojo dolžnost tudi na teritoriju kraljevine hrvatske ter gradila železnice po narodno gospodarstvenih zahtevih, izsuševala močvirja ter urejevala reke, gotovo naša uprava ne bi bila slabejša od bosenske, marveč boljše, kar se pa zdaj v tem obziru zares ne more trditi, kajti na Hrvatskem je narodnogospodarstvo zares zanemarejeno, sicer ne toliko po krivnji domače vlade kakor zajedniške mažarske.

Članki Folnegovićevi pa niso samo v domačem časopisu provzročili živahnega razpravljanja v narodnogospodarskem vprašanju Bosne in Hrvatske, nego so izzvali tudi mažarske v boj proti Hrvatim, ki se usojajo mešati v bosenske zadeve. Hrvati nimajo po mnenju teh širiteljev mažarske kulture v Bosni nič opraviti, kajti to je zdaj že postojanka mažarska. Hudo se bojé agitacije od strani Hrvatov, pa ne morejo dosti opreznosti priporočiti upravitelju Kallay-u, kako naj pazi na širitelje hrvatske ideje v tej deželi. Če pride zares večje društvo hrvatsko v Sarajevo, kakor je Folnegović omenil, da se upozna z bosenskimi odnosa, treba jih po mnenju mažarskih prosvetiteljev že na meji zaustaviti ter jih poslati pod stražo nazaj čez Savo. Tudi se mora paziti na učitelje, duhovne, posebno frančiškane, kajti oni so pravi gojitelji Hrvatstva, katero treba precej v začetku zatreti.

Tako mažarski časopisi, ki so vsi v strahu za svoje gospodstvo v tej zemlji, v kateri pa nimajo nobenega privrženika. Narod je po rodu slovansk ter ne more biti na noben način podlaga mažarskemu gospodstvu, a še manje mažarski prosveti, katera je daleč za hrvatsko zaostala. Ali v kljub temu, da se neprenehoma trudi bosenska uprava, oživiti neko izmišljeno bosensko narodnost in bosenski jezik, prodira vendar le počasi hrvatska ideja v kljub vsem zaprekam v to zemljo, kar je čisto naravna stvar, saj je prebivalstvo v Bosni bilo od starine hrvatsko po duhu in delu, a to je še dandanes. Knjiga hrvatska se širi v tej zemlji, a svet mažarskih pro-

svetitelj, da Kallay vse to zabrani, je brezpredmeten. On more sicer društva, pa tudi pojedine osebe, ki mu morda niso všeč, odstraniti iz Bosne, ali hrvatske ideje ne bode on niti kateri drugi njegov naslednik iztrebiti mogel, kajti ona je vkoreninjena v tej zemlji že od davnine.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. avgusta.

Dopolnilna volitev za državni zbor.

V nedeljo je bil liberalni kandidat profesor Lorber sklical shod v Ljubno, ki pa je bil jako slabo obiskan. Kandidat je obetal, da bode deloval v zmislu dr. Heilsberga. Pri svoji stranki on ne bode igral velike vloge, temveč bode le bolj stvarno sodeloval. Delal bode proti vsaki korupciji. Glasoval bode pa le za tako volilno reformo, s katero se uvedejo direktne volitve v kmetijskih občinah in se ne prikrajša vpliv meščanov in uradnikov. Sicer bode on vedno zagovarjal novodobno šolo. Potegoval se bode, da se podpravi ljubenska višja gimnazija in rudarska akademija povzdigne v visoko šolo in povišajo uradnikom plače. Volilci so bili zadovoljni s tem poročilom, čemur se ni čuditi, če povemo, da so bili skoro sami uradniki.

Staro- in Mladočehi. Poziv poslanca Kramara, da bi se Staročehi združili z Mladočehi, ne bode imel sedaj še nobenega vspeha. Staročehi se tako dolgo ne morejo združiti z Mladočehi, da se poslednji otresejo radikalnih elementov, kateri vsak čas ono stranko lahko kompromitirajo. Zmernejši Mladočehi pa najbrž ne bodo imeli še poguma otresti se radikalnih tovarišev. Radikalci imajo mej narodom še veliko vpliva. Prebivalstvo v veliki večini še ni spoznalo, da se z radikalno politiko ničesa ne opravi. Mnogi ljudje mislijo, da Mladočehi le za to prihajajo praznih rok z Dunaja, ker ne pokažejo dovolj odločnosti in brezozirnosti in so mej njimi nekateri, ki se drže oportunistične politike. Minolo bode še nekaj časa, predno se spametuje prebivalstvo.

Ministerski svetnik German. Za mrtvoudom je umrl v Luhačovicu te dni ministerski svetnik Karol German. V juliju je bil odšel na dopust in kmalu potem zbolel za pljučnico, katera bolezen ga je silno oslabela in naposled je mrtvoud naredil konec njegovemu življenju. German je bil po rojstvu in političnem prepričanju Čeh. V ministerstvu je prišel pod baronom Conradom. On je pripomogel Čehom k marsikaki šoli v meševitih krajih. Nemci so torej videli v njem svojega nasprotnika. Njega bodo Čeni pogrešali, posebno ker pri obstoječih razmerah ni upati, da bi njegov naslednik bil tudi Čeh. Sedanji češki poslanci ne morejo nič uplivati na imenovanja, Nemci pa zahtevajo pač, da se zopet imenuje Nemec na vsako mesto, katero je imel Nemec, kadar pa gre za Slovana pa pozabijo na to načelo narodne posesti.

Radikalci že imajo večino mladočehskih listov v svojih rokah in sedaj so pa začeli snovati politična društva. Te dni so osnovali v Sušicah svoje politično društvo. Mladočehskim vodjam v Pragi to društvo ni nič kaj po volji. „Narodni Listy“ nič ne omenjajo, da se je osnovalo, če tudi se jim je naznanilo. S tem pa društva ne bodo uničili, če molče o njem, kmalo bodo tudi videli vpliv njegovega delovanja. Kako so poprej Mladočehi največji del svojega delovanja naperili proti Staročehom, da jih izpodrinejo, tako sedaj radikalci delajo v prvi vrsti proti Mladočehom in kedo ve, če ne bodo imeli ravno takega vspeha. Teh borb mej češkim narodom se pa najbolj vesele Nemci, ki se tem lažje utrjujejo, ko se Čehi jim ne upirajo ali le mej seboj tratijo moči.

Anarhisti v Italiji. Pozvedavanja italijanske policije so dognala, da obstoji neka zveza mej italijanskimi anarhisti. Vsi anarhisti imajo neko skupno vodstvo in se ravna po ukazih tega vodstva. Kedo da so duševni voditelji anarhistov, tega policija najbrže še ne ve, ali so ji pa že najbrže ušli, kakor Pavel Reclus na Francoskem.

Pravda chilenske vlade. Prejšnji predsednik chilenski je bil poslal neki angleški banki za 140000 funtov šterlingov srebra, da poplača posojilo banki. Sedanja chilenska vlada je pa trdila, da Balmaceda ni imel pravice odposiljati srebra in je angleško banko tožila, da vrne srebro. Višje sodišče v Londonu je pa razsodilo v prid banki, kar je že poprej bilo pričakovati.

Slovstvo.

Izdanje jugoslovanske akademije.

Izšel je 26. zvezek historičnih spomenikov (Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium), v katerem se nahaja znameniti izvor za staro hrvatsko zgodovino — Tomaža Arhidjakona „Historia salonitana“.

Izdanje je priredil naš nepozabljeni dr. Franjo Rački, ki se je bavil s proučevanjem Tomaža Arhidjakona že od svojih mladih dni ter napisal o njem strokovno razpravo v „Književniku“ I. (leta 1864), in sicer v svojej znamenitej kritičnej razpravi „Ocena starih izvorov za hrvatsku i srbsku poviest srednjega veka“.

Rački je proučeval že v Rimu razne rokopise Tomaževe zgodovine, a v tem izdanju se je poslužil z rokopisom vatikanskim, trogirskim (v knjižnici Tanfogninoj), zagrebškim (v vseučilišnej knjižnici), Barborinskim v Rimu, a za temelj mu je služil najbolje rokopis, ki se nahaja v kaptolskem arhivu v Spljetu. Ker je poslednji rokopis posebno važen za paleografijo, dodan je novemu izdanju Tomaževe zgodovine poleg snemkov ostalih rokopisov tudi snemek spljetskega rokopisa.

Sodržaj Tomaževega dela je vrlo važen za zgodovino hrvatsko. V prvem redu opisuje Tomaž zgodovino cerkve spljetske kot nadškofijske stolice. Ker je pa zgodovina hrvatska ozko spletena s to nadškofijo, je čisto naravno, da je Tomaž razširil svoje pripovedanje na vse važne dogodke na Hrvatskem. Zatorej je Tomaževa zgodovina jeden najvažnejših izvorov za dobo 11., 12. in 13. veka hrvatske zgodovine. Zatorej se je pokojni Rački trudil, da izda tekst Tomaževe zgodovine s popolno natančnostjo ter je dodal v biležkah celó vsa znatna mesta iz drugih tedanjih listin raznih pisateljev. Ker je poznal Rački tudi najneznatnejšo vest o starejši zgodovini hrvatske, mogel je on to delo izvršiti z največjo točnostjo, pa ravno zaradi tega cenimo njegovo izdanje tako visoko. Da se olajša poraba knjige, dodano je na koncu točno kazalo o osebah, mestih in stvarih.

Nemila smrt je prerano vzela domovini in nauku učenjaka Račkega, pa tako slavni pokojnik ni dojel, da napiše večji predgovor. Tako je mesto predgovora na početku knjige tiskana mala biležka, najdena med pokojnikovimi spisi. Izdanje tudi po svojem zunanem licu odgovarja vzornemu notranjemu vrenju, pa ga zatorej priporočamo vsem prijateljem hrvatske zgodovine. Dohodki akademije so že tako precej neznatni, pa bi bila dolžnost hrvatskih in drugih slovenskih rodoljubov, da s kupovanjem knjig njenih zagotovijo napredek akademije. Saj je znano da akademija ne dobiva nobene subvencije, nego se vzdržuje s svojimi lastnimi dohodki in razprodajo knjig. Že ta okolnost bi morala rodoljube opozoriti, da akademijo bolj podpirajo. Samo s podporo naroda bo mogla akademija izdati bogate zaklade zgodovinskih spomenikov, kateri bodo drugače na škodo znanosti in naroda ostali v tmuni, ako ne bode dovoljnih sredstev za izdavanje. Posebno to poslednje delo Račkega moralo bi biti v knjižnici vsakega rodoljuba, kajti to delo bi bilo na čast največjim književnostim. Knjiga ima 225 strani, a cena jej je 2 gld. Dobiva se v Dionički tiskarni v Zagrebu.

Izšel je 117. Rad jugoslovanske akademije s 4 matematičnimi razpravami od dr. Varičaka, Segena in Doležala, a poleg tega se nahaja še za občinstvo vrlo zanimivo napisana razprava „O instinktu“ od predsednika Josipa Turbara.

V 118. Radu pa so objavljene tri jezikoslovne in jedna literarno historična razprava. M. Kušar opisuje jezgrovito in pregledno „Rabski dialekt“; dovršuje se razprava V. Rožića: „O kajkavskom dialektu u Prigoni“ in ogromna razprava Valjavčeva: „Prinos k naglasu v novoj slovenštini in hrvatskoj kajkavštini“. Četrto razpravo je napisal dr. M. Šrepel o Ivanu Bolici, Kotoraninu, ki je opeval v latinskem jeziku čarobno Boko Kotorsko v XVI. stoletju.

Rad 117. stane 75 kr., a 118. 1 gld. 50 kr.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. avgusta.

(Poljedelsko ministerstvo) je dovelilo uzorno trtnico v Draščah na Belokranjskem, deželni odbor je dovolil v ta namen 2000 gld. Delo se prične že to jesen.

(Vodovod za Novo Mesto.) Deželni odbor je poslal deželnega hidrotehnika v Novo Mesto, ki

prične s pripravljalnimi deli za napravo vodovoda v Novem Mestu, kamor naj bi se napeljala voda izpod Gorjancev; pregledati ima tudi svet pod Gorjanci ter strokovno pozvedovati, kje bi bilo najumestnejše za ondotne vasi, ki zdrave pitne vode zelo pogrešajo, napraviti potrebne vodnjake.

(Dolenjski železnici.) Ker je na grosupeljski postaji navadno živahen osebni promet, prosil je gostilničar gosp. Fran Košak, da sme na tamošnji postaji zgraditi malo restavracijo, ter mu jo je c. kr. deželna vlada te dni dovolila. — Dne 20., 21., 22. in 23. t. m. bodo v političnem okraji zatiškem vsa povodom železnične gradbe razdrta pota v dobrem stanju zopet izročena v oskrbo dotičnim občinam.

(Dopolnilne volitve na Koroškem.) Poroča se nam: Te dni se vrše prvotne volitve. Naši so sijajno prodrli v Štebnu ob Zili in na Brdu, koder je minolo nedeljo zborovalo naše katoliško-politično društvo. Liberalci so se že veselili, da društvo ni nič opravilo; no, izid volitve jim je najboljši odgovor. Tudi v Rižah, Mičicah in Dolih je zmagala konservativna stranka.

(Gasilno društvo ljubljansko) ima prihodnjo nedeljo, 12. t. m. ob 7. uri zjutraj na Cesarja Jožefa trgu glavno vajo in službeno vezbanje.

(Za vinogradnike.) Deželni odbor bode iz deželne trtnice pri prisilni delalnici oddal jeseni t. l. ali spomladi 1895 l. 50.000 vkoreninjenih, cepljenih ameriških trt. Cepljene so z laškim rizlingom, črnim burgundcem, zelenom (vipavskim), modro portugalko in rulandcem. Trte se bodo oddajale po 5 gld. za 100 komadov, oziroma tudi brezplačno namesto denarnih podpor, katere sme deželni odbor dovoljevati malim neimovitim vinogradnikom za nasaditev ameriških vinogradov. Vinogradniki, kateri želé kupiti trte, naj se zglase ali pri svojih županstvih ali pri deželnem odboru najdalje do 30. septembra 1894. Oni vinogradniki pa, kateri žele denarno podporo za l. 1895, oziroma brezplačno cepljene trte, naj se pri svojih županstvih zglase tudi najdalje do 30. septembra 1894, ter naznanijo, ali in koliko sveta imajo že pripravljenega za nasaditev trt ali ga mislijo do spomladi 1895 l. pripraviti, ali je dotični svet že poprej bil vinograd, koliko trt in kedaj jih žele dobiti. Županstva morajo potem vse prošnje s potrdilom gledé premoženjskih razmer odposlati deželnemu odboru, kateri se na pozneje vložene prošnje ne bode oziral.

(Plinova tovarna) v Ljubljani bode vsled sklepa izvanrednega obnega zbora delničarjev za nedoločen čas še obstajala.

(Vlak iz Dolenjske na Brezje in Bled.) Poroča se nam: Potniška pisarna E. Schmarda v Ljubljani priredi dne 25. avgusta t. l. posebni vlak iz Novega Mesta in Ribnice v Lesce-Bled in k Mariji Pomagaj pod jako ugodnimi pogoji. Vožni red in zelo znižane cene objavile se bodo v kratkem s posebnimi oznanili.

(Za Alojzijevešče.) Pri novi maši v Šterbini nabralo se je za Alojzijevešče v Gorici 19 gld. 10 kr. Vsem dobrotnikom naj Bog obilno povrne.

(Iz Devina.) Ze dvakrat je prišla komisija agentov „Lege nazionale“ v Devin, da kupi prostor za svojo šolo, in sicer hoče kupiti od občine. Najhujši agentje Legini so pa grajski oskrbniki, hlapci in nekateri kimovci. Drugič več o tem.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 29. dne julija do 4. dne avgusta je bilo 13 živih in 1 mrtev rojen, petnajst jih je pa umrlo. Umrli je 1 za dušljivim kašljem, 9 za vnetjem sopilnih organov, 1 za mrtvoudom, 4 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi so štirje tujci in 5 iz zavodov. Zbolel je 1 za grižo, 2 za oslovskim kašljem, 1 za grižo z bluvanjem.

(V Šterbini [Skerbini] na Krasu) je 5. avgusta daroval prvo novo sv. mašo, č. g. Filip Abram, sorodnik Mrs. J. Abrama, stolnega kanonika v Gorici. Ta je bil odločen za duhovnega očeta, pa radi zelo visoke starosti nadomestoval ga preč. g. P. Vuga, župnik šterbinski. Mrs. dr. Jože Gabrijeleč bil mu za arhidjakona in veleč. g. A. Pipan, vojaški duhovnik, imel je slavnosten govor. Duhovnikov in bogoslovcev bilo je 17. Med povabljeni je bil tudi visokorodni gosp. grof Lanthieri, kateri je s svojim znanim humorjem vzbudil mnogo veselja. V cerkvi in doma peli so prav dobro rihemberski pevci, pod vodstvom g. Poniža, nadučitelja rihemberskega. Vas je bila za ta dan s slavoloki in maji okrašena, vihralo je tudi po vasi več narodnih in cesarskih zastav, sploh Šterbinci so hoteli pokazati tudi pri zadnji novi maši, kako visoko cenijo oni mladeniče,

kateri se odločijo za duhovniški stan. Gospodu novomašniku pa: Na mnogaja leta!

(Dolenjske železnice.) Izpod Golovca prihaja nam pritožba, da se žel. pregraja čez cesto pod „Mally-jevo“ vilo cel četrt ure pred prihodom tovornega vlaka zapira, mej tem ko se iste pregraje na drugih mestih le 5 minut poprej zatvarjajo, kakor je predpisano. Ker je navedeno postopanje poljedelcem omenjenega kraja v znatno zgubo časa, prosi se sl. postajino načelnništvo, da to nepotrebno zadržavanje voz in strank odpravi.

(Glas iz občinstva.) Iz meščanskih krogov se nam poroča: Na gorenjem koncu Prul nahajata se dva po meter široka jarka, po katerih se prav leno vali razna smrdljiva nesnaga (gnojica in voda iz dvoriščnih lijakov), ki se zdaj ob vročih dneh na okolu kuži. Poleg tega nemata ta dva premalo nagnjena jarka s svojo črno lesketajočo se lužo za prehod občinstva prav nikake deske položene in mora občinstvo črez nju — skakati. Oboje to je nedostatek ki naj ga oblastvo odstrani.

(Zlato poroko) bosta praznovala dne 13. t. m. Matija Hostnik in Marija roj. Zaverl iz Podraj v Smartnem pri Litiji, v prisotnosti svojih rodbinskih krogov.

(Na dvestoletni šoli samo — štirje učitelji.) V Leuterheidu, v renski provinciji, je ljudska šola, ki je bila ustanovljena pred skoro 200 leti. Učitelj, ki ondi zdaj slušbuje že 40 let, je četrti, ki podučuje v tistem kraju. — Ti štirje učitelji tedaj podučujejo drug k drugemu po 50 let. Predzadnji deloval je 59 in pol leta. Če zdajšnji, ki je na duhu in telesu še čvrst in zdrav, živi še 7 let, dočakali bi redke in zanimiv dogodek: da so eno šolo skozi dve stoletji vodili samo štirje učitelji.

(Pogumen brivec.) V Madridu se je v cirkusu Parish vršila posebno zanimivo predstava. V naznanilih je bilo brati, da bo neki brivec, Pegna, obril krotitelja Cionija v kletki med šestimi levi. Se ve, da je vse drlo v cirkus, med drugimi tudi infantinja Izabela in najvišja druga aristokracija glavnega mesta, kaj pa da vsi brivci in sploh „umetniki“ v tej stroki. Najpopred je krotitelj dal nekaj predstav z levi. Na to, glej! vstopi v kletko brivec Pegna, z brisačo na roki, in z vso pripravo, da ga brije. Ko je vstopil, so mu zaploskali živahno njegovi sotrudniki v lepi umetnosti Figarovi. On pa se odlično pokloni in začne svoje delo. Levi se začetkom niso ni zmenili za novega gosta v kletki; a za nekaj časa začeli so se gibati in grčati. Brivec je tedaj mislil, da je najbolje, da se umakne, ne da je dovršil popolnem svoj posel. Pokloni se prav galantno množici in zakliče: Mislim, da sem zadosti storil; naj pride zdaj še drug, ako ima poguma, da obrije drugo lice gospodu krotitelju.

Društva.

(Predavanje delavskemu društvu.) Včeraj pričel je v prostorih katoliške družbe v obilnem številu zbranim udom slov. kat. delavskega društva predavati deželni primarij dr. Vinko Gregorič, kako naj delavci skrbijo za svoje zdravje. V poljudni besedi opisoval je govornik poslušalcem človekovo telo, posamezne ude ter posebe govoril o čutnicah, o kosteh in o želodcu, omenjal je med drugim, kako slabo vpliva neizmerna raba žganih pijač in tobaka na zdravje človekovo. Navzoči so pazljivo sledili zanimivemu predavanju ter izrazili željo, naj bi zopet govornik še nadaljeval svoje govore o tej stroki, kar je dr. Gregorič seveda radovaljno obljubil. — III. društveni shod se vrši pri-

hodnjo nedeljo v prostorih katoliške družbe ob 6ti uri zvečer. Govorila bodeta kapelan Val. Eržen in društveni zapisnikar J. Gostinčar.

(Gospodarsko bralno društvo v Cerknem.) Iz Cerkna 7. avgusta: Morebiti, da se bode Vam gospod urednik čudno zdelo, da se je v naši vasi tako natihoma ustanovilo novo društvo, da še nobeden časopis ni objavil tega, da si ravno imamo že potrjena pravila od slavnega namestništva v Trstu. Novo društvo se imenuje „Gospodarsko bralno društvo“. Zdaj pa skoro gotovo vem, da bi radi zvedeli kakšen namen ima to društvo. Glavni smoter tega društva je, da se kolikor moč zboljša kmetiško stanje. Bolj podrobni nameni so: da se povzdigne živinoreja, sadjereja in nakupujejo tisti stroji, ki so pri kmetijstvu neobhodno potrebni, tako, da se jih bode vsak na lahko posluževal za svojo rabo. Se bolj natanko bode lahko vsak ud razvidel iz društvenih pravil ki so vsakemu na ogled. Ker se povsod v zadnjem času snujejo gospodarska društva, nadejati se je, da tudi novo društvo dobi prav mnogo članov.

Telegrami.

Šteben ob Zili, 9. avgusta.*) Pri volitvah volilnih mož za državni zbor v Šteben na Zili so Slovenci sijajno zmagali.

Dunaj, 10. avgusta. Železnica mej Thalom in Lienzom zopet vozi.

Požun, 10. avgusta. Zdravniško poročilo o zdravju nadvojvodinje Gabrijele, ki je zopet obolela, pravi, da je vročina velika, žila bije 120- do 130krat v minuti. Slast do jedi je pa povoljna.

Budimpešta, 9. avgusta. Poljedelski minister grof Festetics je poročal v volilnem okraju felsőeörszem, katerega je dosedaj zastopal v državnem zboru. Liberalna in nezavisna stranka sta ga zopet proglasili za kandidata.

Cetinje, 10. avgusta. Poročila nekaterih listov o slabem zdravju prestolonaslednika so izmišljena. Prince je pri najboljšem zdravju.

Nizza, 10. avgusta. Italijana Marchisio, katerega so bili zaprli dolžec ga vohunstva, so izpustili.

Catania, 10. avgusta. Pri potresu je nekda 13 oseb mrtvih in 29 ranjenih. Hiše, o katerih se je bati, da se podró, bodo podrli.

Strassburg, 10. avgusta. Po daljši boleznici je umrl tukajšnji stolni stavbeni mojster Schwitz.

Marseille, 10. avgusta. Mestni zbor je naročil županu, da se obrne do vlade, naj izposluje, da se odpravijo v inozemstvu karantene proti blagu došlem iz Marseilla, kajti zdravje v Marseillu je povoljno.

Peterburg, 10. avgusta. Ko sta se novoporočena veliki knez in velika kneginja na dan poroke peljala proti Ropčinskega palači, je kočijaž zgrešil most. Konji in voz pali so v jarek. Velikega kneza in veliko kneginjo vrglo je z voza. Velika kneginja se je malo opraskala in svinila desno roko, veliki knez je nepoškodovan. Kočijaž se je težko poškodoval.

Haag, 10. avgusta. Egiptski podkralj je semkaj došel in ostane tukaj dalje časa.

London, 9. avgusta. Nemški cesar je včeraj zvečer obedoval v Osbornu pri kra-

*) Za včerajšnji list došlo prepozno.

ljici. Pri obedu bil je tudi princ Waleski. Pri vsprejemu, ki je bil po obedu, bili so častniki angleških, nemških in ameriških ladij.

London, 10. avgusta. Vseučilišče v Oksfortu je predlagalo za častne doktorje zvezdoznanca Viljema Försterja v Berlinu, fiziologa Ludimarja Hermanna v Königsbergu, fizika Kohlrauscha v Strassburgu, fizika Jurija Quinceke v Heidelbergu in Edv. Strassburgerja v Bonnu.

Philadelphia, 10. avgusta. Konferenca demokratov se je sporazumela o carinah na slador, premog in železno rudo.

Washington, 10. avgusta. Zjedinjene države so priznale republiko Hawajsko.

Umrli so:

8. avgusta. Robert Karun, natakarjev sin, 6 mesecev, Dunajska cesta 7, črevesni katar.

9. avgusta. Ciril Justin, učitelj sin, 6 let, Florjanske ulice 13, davica.

V bolnišnici:

8. avgusta. Jera Semec, gostija, 70 let, plućnica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkoma v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	736.4	18.1	sl. zapad	jasno	1.6
9. u. pop.	734.5	25.9	sl. jzap.	del. oblak.	dež
9. u. zveč.	734.7	19.0	sl. zapad	jasno	
Srednja temperatura 20.3 za 0.5° nad normalom.					

Stanje avstro-ogerske banke

dne 7. avgusta 1894.

(Brzojavno poročilo.)

Bankovec v prometu	gld. 455.247.000 (+ 2.809.000)
Kovinski zaklad	" 297.846.000 (— 826.000)
Listnica	" 154.021.000 (+ 3.892.000)
Lombard	" 25.993.000 (+ 242.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 41.358.000 (— 3.669.000)

Razstava cerkvenih paramentov.

Častiti udje in dobrotniki bratovščine za vedno češčenje presv. Rešnjega Telesa in za opravo ubožnih cerkvá se uljudno vabijo na razstavo cerkvenih paramentov, ki so se v tem letu izdelovali za ubožne cerkve. — Razstava bode odprta prihodnjo nedeljo, ponedeljek in torek (12., 13. in 14. t. m.) v navadnih prostorih uršulinskega samostana od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne.

V Ljubljani, dne 10. julija 1894.

Vodstvo bratovščine.

Kam pa v nedeljo,
dne 12. t. m.?

K veselici,

katero priredita Št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Hafnerjevi pivarni na sv. Petra cesti št. 47, ker ondi se bomo v prijetni družbi sigurno prav dobro zabavali.

— Začetek ob 7. uri zvečer. —

Velika levovska loterija. — 2024 dobitkov.

Glavni dobitki 60.000, 10.000, 5.000 gld.

v gotovini le z 10% odbitka.

Levovske srečke à 1 gld. priporoča

„MERCUR“ menjalnična delniška družba na Dunaju, Wollzeile 10. 418 1

Dunajska borza.

Dne 10. avgusta.	Dne 9. avgusta.	Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 55 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Skupni državni dolg v srebru	98 " 50 "	Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	17 " 80 "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 45 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 " 55 "	Salmove srečke, 40 gld.	68 " — "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 75 "	St. Genois srečke, 40 gld.	70 " 75 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	95 " 90 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	50 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1012 " — "	Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Kreditne delnice, 160 gld.	363 " 50 "	Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	164 " 25 "
London vista	124 " 55 "	Akcie Ferdinandove sev. železn., 1000 gld. st. v.	3210 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " — "	Akcie tržaškega Lloydja, 500 gld.	487 " 50 "
20 mark	12 " 18 "	Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	110 " — "
20 frankov (napoleonador)	9 " 89 "	Dunajskih lokal. železn. delniška družba	73 " — "
Italijanski bankovci	44 " 50 "	Montovska družba avstr. plan.	82 " 20 "
C. kr. cekini	5 " 89 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	177 " 50 "
		Papirnih rubljev 100	133 " 25 "

Nakup in prodaja

Vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjša dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.